

Szakonyi Károly

…Ne csak a valódit!

Horváth Péter: Bábel

Évekkel ezelőtt javasoltam a balatonfüredi önkormányzatnak, hogy a táj szerelmese és kitűnő krónikása, *Bertha Bulcsu* emlékére indítsunk pályázatot szociografikus írásokra a Balaton mai világáról. A javaslatot örömmel elfogadták, és az esztendőnkénti *Quasimodo* költői verseny programjába iktatták. Érkeztek is rendre tárcák, vallomások, a régi nyarakra való gyermekkori emlékezések, sok szép és érdekes dolgozat, de amit vártam, Bertha *Balatoni évtizedek* című, a *Magyarország felfedezése* sorozatban megjelent könyvének szándékait követő nem. Csak a 2005-ös évben született, ha terjedelmében nem is, de tartalmában ahhoz fogható, *Horváth Péter* falusi társadalom rajza, a *Kajár.* Hangulatos és pontos bemutatása annak a Balaton-táji községnek és minden rendű-rangú lakójának, ahol az író kis *rezidenciája* is áll. Úgy járjuk vele végig Kajárt, ahogy du Gard postásával a *Vén Európában* megrajzolt *village*-ot.

Horváth új könyve, a *Bábel* kezdő fejezete ez a remek szociográfia. A kötet alcíme, vagy műfaji meghatározása: *kivezetés a szépirodalomból.* Hova? A tények világába. Nem először döntött úgy az író, hogy a gazdag fantáziájával megalkotott történetei helyett a *meztelen* valóságot tárja elénk sorsok tükrében, ahogy például a *Getnó*-ban, most pedig meginterjúvolt szegedi (tápai) barátai révén. Hogy ez kivezetés-e a szépirodalomból, azt kétlem, egy jó író minden publikálásra szánt sora szépirodalom, márpedig a könyvet olvasva megfeledkezem a műfajról, minden fejezet egy-egy regény, ami ott szunnyadt a pingpong – meg a kártyapartnerekben, s maradna is ott, ha a kíváncsi kérdező nem csalná elő, s jegyezné le hűen, ám a maga összetéveszthetetlen élvezetes, olvasmányos stílusában. Horváth Péter József Attilához igazodva: *az igazat írd, ne csak a valódit,* tényekkel alátámasztva mondja el az igazságot jelen világunkról. A lejegyzett beszélgetésekből kibontakozó sorsok, élethelyzetek pőre bemutatásával rajzolja meg az utóbbi évtizedek meg a ránk maradt múlt Magyarországának arculatát. *Robi,* a vállalkozó, *Viktor,* a fogorvos, *Bandi,* az autószerelő, *Tibor,* az ügyvéd, *Zsombor,* az építész, *Gábor,* a gasztroenterológus, *Karesz,* a taxis, *Szasza,* a festő

története egytől egyig nem csak káprázatos társadalomrajz, de mondhatom, kalandregény, mégpedig k*özép-keleteurópai,* minden fantáziát túlszárnyaló kalandregény. Ezek a negyven-ötven éves férfiak bonyolult családi háttereikkel, neveltetésükkel, iskolázottságaikkal, karrierjeikkel, többszörös pályamódosításaikkal, szerencséjükkel vagy csalódásaikkal, politikához, valláshoz, művészethez való viszonyaikkal, a rendszerváltozásban megélt élményeikkel, a szocializmusból a kapitalizmusba való akklimatizálódásukkal, bizton mondhatjuk, az általános magyar értelmiségi életet tükrözik, küzdelmeket az érvényesülésért, a jólétért, az újrakezdésért, egyszerűen szólva valami olyasféle boldogulásért, ami a Lajtán túlival próbál versenyre kelni.

Fontos és izgalmas könyv, *kivezetés* ide vagy oda, alakjai úgy maradnak meg az emberben, mint bármely jó regény elevenen megformált figurái.

A könyv címe Bábel, egyrészt mert Szasza, a rajztanár és festő története a borítón látható képhez kapcsolódik, másrészt arra is utalhat, hogy az a nyelvzavar, amit az Úr mért büntetésből az emberiségre, egyre jobban érezhető a XXI. század eszeveszett zűrzavarában. Amiben Horváth Péter kíváncsisága barátai sorsa, gondolatai iránt már-már az *Édenkertnek egy késő sugára.*

(Horváth Péter: Bábel, Noran Libro Kiadó, 2019.)